

Industriële zwaartepunten

De werkgelegenheid in de industriële sector neemt in bijna alle provincies af. Uitzonderingen zijn Flevoland, Gelderland en Utrecht. Het IJmondgebied blijkt het industriële zwaartepunt bij uitstek te zijn. Dit gebied bezit echter ook de meest eenzijdige industriële structuur.

De werkgelegenheid in de industrie neemt al geruime tijd af. Ook in de afgelopen jaren heeft deze tendens zich voortgezet. Zo bleek het aantal banen in de industrie in 1997 landelijk ten opzichte van 1993 met vijf procent te zijn verminderd. In die periode is het aantal banen daarentegen met tien procent gestegen. Er bestaan overigens aanzienlijke regionale verschillen in de ontwikkeling van de industriële werkgelegenheid. In Flevoland nam in de periode 1993-1997 het aantal banen in de industrie zelfs met bijna dertig procent toe. In Gelderland en Utrecht bleef dat aantal nagenoeg gelijk. In alle overige provincies was er sprake van een daling. In de noordelijke provincies en in Noord-Brabant en Zeeland lag de procentuele daling beneden het landelijk gemiddelde van vijf procent. De grootste daling, dertien procent, vond plaats in Limburg.

Industriële werkgelegenheid

Door de afname van het aantal banen in de industrie daalt ook het aandeel van deze sector in de totale werkgelegenheid. Landelijk bedroeg in 1993 dit aandeel nog ruim zeventien procent. In 1997 was dit gedaald tot vijftien procent. De Randstadprovincies liggen daar ruim onder. Nog maar één op tien banen treft men daar in de industrie aan.

Een gedetailleerder regionaal beeld van de werkgelegenheid in de industrie geven de cijfers over het arbeidsvolume. Zo is in Noord-Holland de industriële werkgelegenheid vooral gering in de agglomeraties Amsterdam en Haarlem, en in de Kop van Noord-Holland. In de agglomeratie Amsterdam bedroeg het procentuele aandeel van de industrie in 1995 slechts negen procent. In Zuid-Holland zijn het vooral de agglomeratie Den Haag en het aangrenzende Westland die op dit punt lage percentages hebben. Vooral in de agglomera-

tie Den Haag is de industrie zwak vertegenwoordigd met een aandeel van vijf procent in de totale werkgelegenheid.

De omvangrijkste werkgelegenheid in de industrie treft men aan in het IJmondgebied. In 1995 is daar meer dan eenderde van de werkgelegenheid in deze sector gesitueerd. Een goede tweede is een omvangrijk gebied dat zich uitstrekt van het zuidoosten in Noord-Brabant naar Noord- en Midden-Limburg.

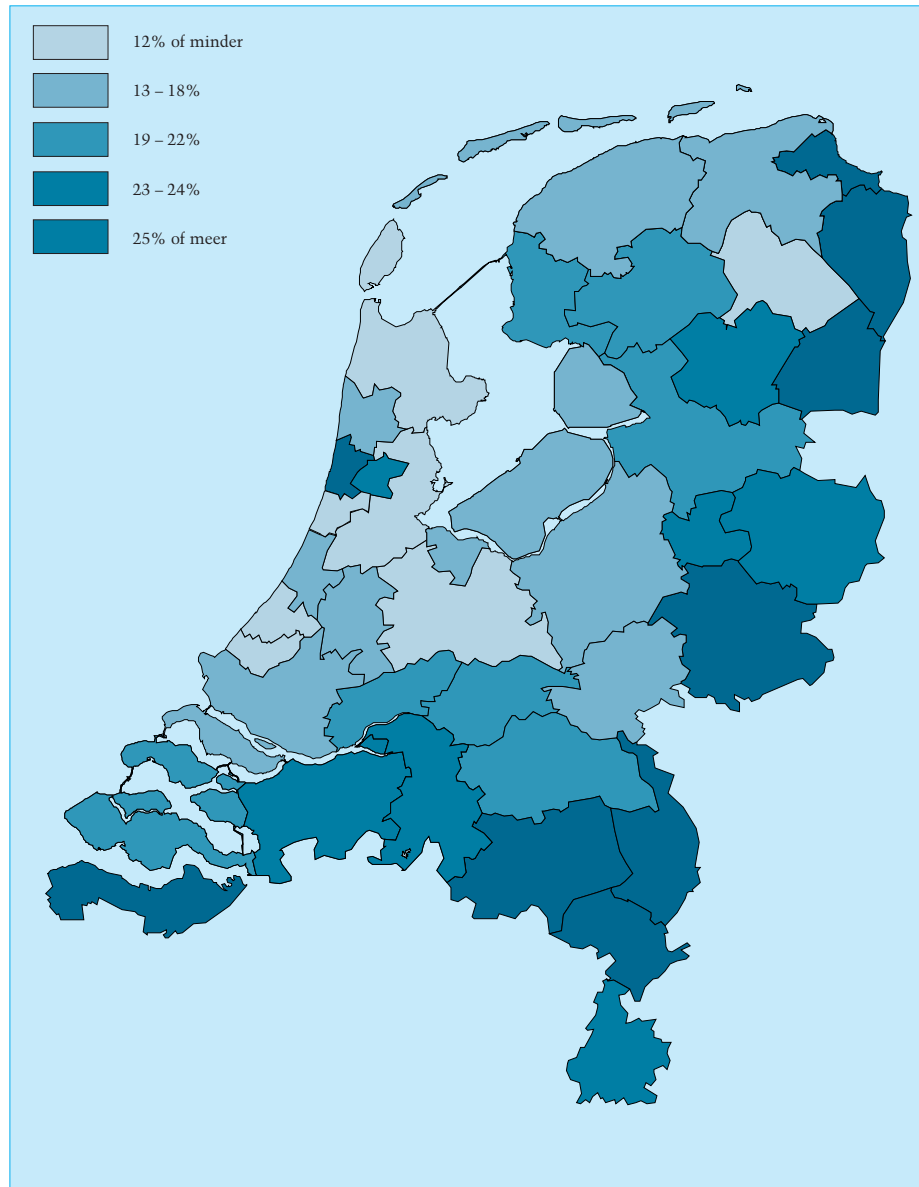
Industriële eenzijdigheid

Voor een beoordeling van de industriële werkgelegenheid in een gebied is ook de diversiteit van die werkgelegenheid van belang. Gebieden met een minder grote industriële diversiteit kunnen een groter economisch risico lopen dan gebieden waar de industriële werkgelegenheid is gespreid over meerdere bedrijfsklassen. Het gebied met de grootste eenzijdige industriële structuur is IJmond, op afstand gevolgd door de daaraan grenzende agglomeratie Haarlem, Zeeuwsch-Vlaanderen in het zuidwesten en het gebied rond Delfzijl in het noorden. Een grote diversiteit in de industriële bedrijvigheid treft men aan in de agglomeratie Arnhem/Nijmegen en in midden Noord-Brabant.

Slechts in enkele gebieden gaat een eenzijdige industriële structuur gepaard met een relatief omvangrijke werkgelegenheid in de industrie. Dit is namelijk vooral het geval in het IJmondgebied. Op beide onderdelen scoort dit gebied het hoogst. Van de tien gebieden met de geringste industriële diversiteit hebben behalve het IJmondgebied nog drie gebieden een relatief grote industriële werkgelegenheid (een aandeel van 25 procent of meer). Dit zijn: Zeeuwsch-Vlaanderen, Delfzijl en omgeving en zuidoost Noord-Brabant. ◀

Mathieu Vliegen en Bert Erwich

Aandeel arbeidsvolume industrie per Corop-gebied, 1995

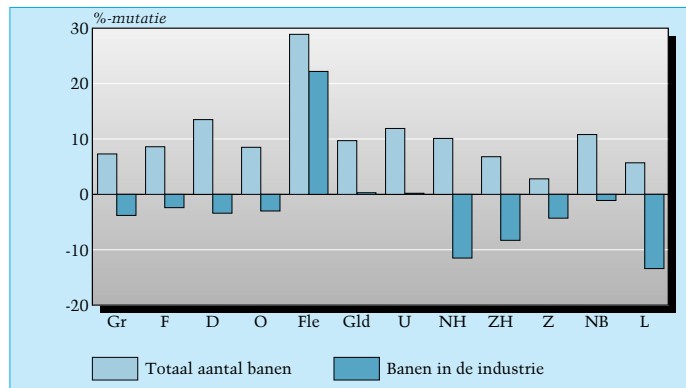
De gebieden met het grootste aandeel in de industriële werkgelegenheid liggen vooral aan de grenzen met onze buurlanden. In het noordoosten is dat een gebied dat zich uitstrekt van Delfzijl in Groningen tot Emmen in Drenthe. In het oosten: met name de Achterhoek, en in het zuiden ten slotte het aan België grenzende Zeeuwsch-Vlaanderen en de driehoek Eindhoven-Venlo-Roermond.

Van de zeven gebieden met het geringste aandeel werkgelegenheid in de industrie liggen er zes in de Randstadprovincies. In het noorden: een langgerekt gebied van Utrecht via de agglomeraties Amsterdam en Haarlem tot in de Kop van Noord-Holland, in het zuiden de agglomeratie Den Haag met het Westland. ◀

Diversiteit van de industriële structuur

De standaardafwijking van de procentuele verdeling van de industriële werkgelegenheid over dertien bedrijfsklassen in een gebied is gebruikt om aan te geven hoe in dat gebied de verscheidenheid van de industriële activiteiten is. Bij een grote standaardafwijking hebben we te maken met een eenzijdige structuur, bij een kleine afwijking met een diverse industriële structuur. Een maximumafwijking van 26,6 duidt op een volledige eenzijdigheid. Is de afwijking nul, dan is de werkgelegenheid gelijkelijk over de dertien bedrijfsklassen verdeeld. ▶

Ontwikkeling banen, 1993-1997

Gebieden met de minst diverse industriële structuur, 1995

